

ANNA-MARIA GALOJAN

**KUIDAS MINULT
VARASTATI MILJON**

2012

Anna-Maria Galoian
Kuidas minult varastati miljon

ISBN 978-9949-9106-9-4

Autoriõigus 2012: Anna-Maria Galoian ja Promeno OÜ
Fotode autoriõigused kuuluvad fotograafidele.
Avaldatud artiklite autoriõigused kuuluvad nende avaldajale.
Esikaane foto Maiken Staak
Tagakaane foto Indrek Galetin

Toimetaja Anne-Mari Alver ja Helina Alver
Küljendaja - kujundaja Lea Sõmer

Sissejuhatuse asemel

Saatust ei ole kunagi tugevam külmaverelisest
julgusest, mis talle vastu astub.

E. M. Remarque

Viimaste aastate jooksul olen end korduvalt leidnud mõtlemast, et nüüd ei saa mind enam millega üllatada. Ja ikka on see olnud ennatlik.

Mõnel teisel ajal või mõnes teises riigis oleks minu ümber toimuv ulme. Kehv ulme, sest sellised juhtumised pole reaalsed.

Näiteks sain ma enda kohta online-meediast lugeda, et minu eest on välja pandud pearaha – pildistav telefon. Huvitav, miks mitte Apollo kinkekaart või pudel lauaviina või midagi muud kummalist?

Inimjaht ja pearahad peaks olema ammu täisminevikuks saanud, aga näib, et päris nii see pole. Minu elus on see olevik. Ja see kõik toimub Eestis, rohkem kui 20 aastat pärast taasiseseisvumist. Meie oma demokraatlikus Eestis, kes võitleb inimõiguste ja demokraatia eest Ukrainas, Venemaa Föderatsioonis, Valgevenemaal ja mujal. Eestlastel on üks kena vanasõna pinnust ja palgist, siin oleks see ilmselt omal kohal.

Jääb vaid mõelda, kas minu eest teenib pildistava telefoni juhuslik mööduja või leidub mu tutvusringis keegi, kes mu umbes sajaeurose mänguasja eest maha müüb.

Või teistpidi – mahun ma veel inimeste hulka? Võib-olla tuleks üleskutsesse mind salaja pildistada ja pilt maha müüa suhtuda nii, nagu oleks tegu haruldase loomaliigi või loodusnähtusega? Kes näeb ja üles pildistab, on väärt auhinda ja üldrahvalikku tähelepanu.

Mõni olukord, nagu näiteks see siin, väljub tõesti kontrolli alt. Mis hetkest kõik nii kummaliseks läheb, on hiljem raske öelda.

Näiteid maailmakirjandusest võib tuua ridamisi. Mis hetkel väljus olukord kontrolli alt Orwelli raamatus “1984”? Aga tema “Loomade farmis”? Mis hetkel Goldingi “Kärbeste jumalas”? Või Kafka “Protsessis”?

Ma olen kaua vait olnud ja vaadelnud. Inimjaht on kestnud viis pikka aastat. Ilmselt lootes, et keegi kuskil astub minu kaitseks välja. Kui mitte minu isiku, siis ehk selle pärast, et selline nõiajaht kaasaegses demokraatlikus riigis on piinlik ja ei hävita ainult jahitavat, vaid ka riigi enda lootusi ja võimalusi eksisteerida demokraatlike, veel laiemalt inimlike õiguste ja väärtustega. Ilmselt peab selleks olema mõnda aega lindprii, et mõista, kas riigis toimivad inimlikud väärtused.

Vahepeal soovitasid advokaadid mul mitte kommentaare jagada. Ma poleks seda suutnudki. Hirm ja lootused olid segamini ning mina püsisin vait. Ainult

lugesin, mida teistel minu kohta öelda on. Nüüd aga on vaikimisel natukeseks ajaks vaheaeg. Nüüd räägin ma oma loost oma versiooni.

Olen selle raamatukese kallal töötanud mitu viimast aastat ning see ja maali- mine ja lähima ringi inimestega suhtlemine on olnud need tegevused, mis on mind elus hoidnud ja andnud jõudu pead püsti hoida.

Ma ei pea end kirjanikuks, aga ma olen kindel, et ka minul on õigus rääkida. Liiatigi pole selle vastu, mis mul öelda on, kuigivõrd tundnud huvi ei kohus ega ajakirjandus, ometi on viimases kajastatud minu väiksemaidki samme ja liikumisi, ütlemisi ja suhtlemisi, riidetust ja käitumist.

Kõigil on olnud võimalus minu kohta midagi öelda. Nüüd on minu enda kord.

London, 2012

Kampaania ja antikampaania

Keskpärasus on ainus, mis
kadedusest puutumata jääb.
Giovanni Boccaccio

Üks mu lemmikmagustoite on maasikad cayenni pipraga.
Sööd.

Tunned maasikate maitset.

Naudid seda.

Mitu minutit hiljem on maasikate söömine võib-olla juba meelestki läinud. Ja siis tuleb pipra maitse – see tundub olevat väga sügaval kurgus ja see on väga intensiivne.

Uudishimuliku ja katsetamisvalmi lugeja jaoks ka retsept – lihtne proovida ja huvitav maitsta.

1 kg värskaid maasikaid, 75 grammi võid, 50 grammi pruuni suhkrut, 4 näpuotsatäit cayenne`i pipart.

Pestud maasikad lõigata vastavalt nende suurusele kaheks või neljaks tükiks.
Või sulatada pannil.

Lisada pruun suhkur ja maasikad.

Kogu kupatust tuleb tasasel tulel pannil seitse minutit pidevalt segada. Vahetult enne, kui maasikad on valmis, lisada cayenne`i pipart.

Magustoit tuleb pakkuda soojalt. Hõrgutavale roale võib lisada pisut vahu-koort või jäätist.

Vürtsikate maasikate juurde sobib jahutatud roosa vein või šampanja, sobib ka maasikamaitseline karastusvesi.

Elus on ka mõnikord nii. Mõni lugu on nagu maasikad cayenni pipraga. Üks sündmus võib maitseada nagu maasikad ja teine nagu pipar.

Ja siis, mitu aastat hiljem, on aega järele mõelda ja endalt küsida – kumb oli õigupoolest kumb.

Vastuse suudab anda üksnes aeg.

Aastal 2006/2007 kandideerisin ma Riigikokku. Mul oli suur, esinduslik kampaania, mitmeid rahastusallikaid ja meeskond, kes kõike seda korraldada aitas. Olgu öeldud, et kampaaniat korraldati Tõnismäelt, Reformierakonna peakontorist, aga tugimeeskond koosnes peamiselt vabatahtlikest.

Ma uskusin siiralt ja olen ka praegu veendunud, et Eesti elu paremaks muutmiseks tuleb teha iga inimese elujärg paremaks.

Sest kui sina elad paremini, siis läheb kõigil paremini, siis läheb minul ka paremini. Riik on üks organism – kui üks käsi kärub, ei lähe ülejäänud kehal ka hästi.

Linn oli täis mu plakateid ja ma korraldasin näituse “Ajaloos õpetlikud tunnid vahas”.

Selle kangelasteks on seekord isiksused, kes on mänginud ajaloos iidsetest aegadest kuni tänaseni suurt rolli: muinasegiptlased, kohutavad türannid, suured poliitikud ja filmitähed. Kõik need isiksused on jätnud ajalukku oma kustumatu jälje. Omal ajal sundisid nad inimesi hirmust värisema või aukartusest tarretuma. Meil aga jääb üle vaadata nende nägusid ning saada ajaloost hea ja kurja õppetunde

SISSEPÄÄS ON TASUTA!

Loodan, et minu tagasihoidlik sõbrapäevakingitus kujuneb Teile meelepäraseks üllatuseks.

Parimate soovidega

Teie

Anna-Maria Galojan

Kandidaat nr. 351

Tallinna Kesklinna, Lasnamäe ja Pirita linnaosas

PS. Kutse esitamisel saab soovi korral teha tasuta pildi koos vabalt valitud vahakujuga. Pildid saab kätte koduleheküljelt www.anna-maria.ee

Kandidaadina 351 ei saanud ma aru vanast naisest, kes käis ja uudistas kujusid ning lasi end pea kõigiga koos pildistada. Siis aga tuli minu juurde ja ütles, et ei hääleta mitte kunagi minu poolt. Et minu elu on olnud liiga lihtne, liiga magus. *Žižn v šokolade* on väljend, mis mulle meelde sööbis.

See tundus nii vale. Ebaõiglane! Mis siis, et ma olin noor, peatselt kahekümne viie aastaseks saamas. Ma olin selleks kandideerimiseks valmistunud kümme aastat! Viieteistkümnendast eluaastast peale olin ma poliitikaga tegelenud, seda õppinud, olin end samm sammult parteis üles töötanud. Mida tähendab – elu šokolaadis...!

Ma kogusin 462 häält. Mitte liiga väike tulemus, kui mõelda, et praeguses Riigikogus on saadikuid, kes said sinna märksa vähemate häältega.

“Anna oma toetajad mulle ja ma garanteerin, et sa saad minu abilise Riigikokku,” tegi erakonnakaaslane Tatjana Muravjova mulle ettepaneku.

Foto: Olga Venediktova

Seisan Sir Winston Churchilli kõrval.

Selline lähenemine tundus mulle rohkem kui veider. Muravjova oli jõudnud Reformierakonnas olla alles paar aastat... Miks ta oli kindel, et minu toetajad on valmis toetama üht neile tundmatut tädi? Kes teda aga teadis, sellele meenus ta Gorispalkomi haridussüsteemi töötajana nõukogude ajast.

Ma ei olnud sellise ettepanekuga nõus. Kuitahes vähe hääli ma ka saaksin, on need minu omad. See on minu võimalus, minu proovilepanek, minu rada.

Tatjana Muravjova sai Riigikogu eelmisesse koosseisu. Uude enam mitte, kuid nüüdseks on erakond sõnakuulelikule ja oma arvamust mitte omavale naisele muretsenud mugava töökoha Integratsiooni Sihtasutuse juhatuses.

Jääb vaid lisada, et tema sai valijate poolt minust väiksema usaldusmandaadi. Riigikokku sai ta tänu kompensatsioonimandaadile ja oma kõrgele kohale erakonna üldriiklikus nimekirjas.

Nüüd usun, et ma saan aru, miks mu kampaania inimestele peale ei läinud. See vana naine seal näitusel ütles selle välja.

Ma olin kõik hoolikalt läbi mõelnud. Võib-olla liigagi hoolikalt. See kõik oli minu jaoks nii tohutult tähtis.

Mulle oli ju varem ka kandideerimisettepanek tehtud. Kohalikel valimistel – et erakonnale on viimne kui hääl väga tähtis ja mul tuleks ka enda kandidatuur üles seada. Ma ei teinud seda, ei olnud veel valmis. Tundsin, et mul pole oma sõnumit.

Riigikogu valimiste ajaks oli mul sõnum olemas – ma tahtsin tulla, öelda ja näidata, et poliitika peab olema professionaalne.

Olin lõpetanud Tartu Ülikooli politoloogia eriala. Tasulisel kohal alustasin, riigieelarvelisel lõpetasin. Olin saanud end õpitud erialal proovile panna – valisin magistritöö teemaks “Euroopa Liidu energiapoliitika mõju ja osatähtsus Venemaa Föderatsiooni välispoliitikas Venemaa ja Euroopa Liidu suhete kontekstis” ning olin üks riigikogu väliskomisjoni tellitud uuringu “Eesti energiapoliitika Euroopa Liidu energiapoliitika kontekstis” koostajaid.

Nüüsiis...

Poliitika, ma tulen!

Keegi soovitas mulle toona, et võiksin olla lihtsam. Lohakamgi. Et puudriga määratud valge pluusikaelus või pisut imelik kübar võiks mind rahvale lähemale tuua.

See tundus mulle väga veidra mõttekäiguna. Ma tahan tegeleda sisuliste teemadega ja ma olen väärt iseenda, oma hariduse, kogemuse ja mõtete pärast. Kui ma loomult olen pigem korralik kui lohakas, ei peaks ma seda ju häbenema ja sihilikult lohakamat muljet jätma?

Välispoliitika on tähtis. Energiapoliitika on tähtis. Tähtsad on koolid, kus ma õpin ja töökohad, kus ma töötan.

Mitte pluusikrae puudriseks mäkerdamine.

American story... Nii hindaksin ma praegu seda 25-aastast ideedest pakatavat politoloogi, kes ma siis olin. Ma ei eksinud ju tegelikult millegi vastu.

Soov ja valmisolek tõepoolest midagi ära teha.

Korralik haridus.

Värsked teadmised.

Oma platvorm.

Töökogemus.

Toetajad.

Kas tõesti väärisin ma ainult hinnangut *žizn v šokolade*?

Minult on küsitud, kas ülikooliharidusega politoloogile on huvi poliitika vastu kohustuslik.

Sellepeale meeldib mulle vastu küsida – kas arsti jaoks on huvi meditsiini vastu kohustuslik?

Mind on alati huvitanud kõik, mis on seotud otseselt inimestega. Ent kunagi pole mind ükskõikseks jätnud ka meie väikese riigi ja selle ühiskonna saatus.

Politoloogia ja poliitika vahele ei tohiks panna võrdusmärki. Neid mõisteid võib vaid kõrvutada.

Minule näiteks on ülimalt tähtis teada, mil moel on võimalik meie elu muuta paremaks. Teisalt võttes peaks seda saama teha igal elualal. Mõistagi juhul, kui oma tööd südamega teha.

Mõtlesin ka sellest, mis saab siis, kui esimesed valimised täistabamust ei too. Tean, et ühegi kandidaadi elu ei lõpe 4. märtsil või mistahes muul valimiste-päeval. Algab uus nädal, algavad ka uued tööd. Peaasi on teada, mida tahad ja teha oma tööd südamega ja pühendunult.

Et ma sellesama aastanumbri sees kogen tõeliselt teistsugust kampaaniat – mitte minu poolt, vaid minu vastu, mitte rahvaesindajaks tõstmiseks, vaid mutta trampimiseks – seda poleks ma toona aimatagi osanud.

Tuules ümber kukkunud plakati pilt on olnud “Postimehe” lemmik. Teatud mõttes võib selle pidevat kasutamist tõlgendada psühhorünnakutena. Kuid mina võtan seda teistmoodi – “Postimees” lihtsalt karastas mind, on ju iidsetest aega teada, et mis ei tapa, teeb tugevamaks.

Minu antikampaania oli tegelikult professionaalsem, tuleb mul nüüd tunnistada. Hoosaminigi läbi mõeldud ja väga detailirohke.

Labaste pisiasjadeni kandev ja määriv.

Selle kogemine on kohutav tunne. Selle läbimõtlemine on hindamatu elukogemus.

Kümme miljonit krooni, mida seostatakse Eesti Panga ja Siim Kallase nimega, on “midagi ebamäära”. Nii ka peaaegu miljard krooni, mis kadus VEB fondist Reformierakonna auesimehe juhtimisel teadmata suunas. Endise Kultuurkapitali juhi Avo Viiliga seostatud kaheksa miljonit krooni kasiinodesse jätab samuti terve rea küsimärke.